

Nr 62.

Av herr **Nylander**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställningar om anslag av automobilskattemedel till byggande av enkla bygdevägar, ödebygdevägar och tillfartsvägar till inlandsbanan m. m.*

Under 6:te huvudtiteln, vägbyggnader och vägunderhåll, föreslås i årets statsverksproposition, att anslagen till icke endast byggandet av landsvägar och vanliga bygdevägar utan även byggandet av enkla bygdevägar, ödebygdevägar och tillfartsvägar till inlandsbanan skola täckas av automobilskattemedel. Såsom stöd för detta förslag omnämnes endast, att granskningsnämnden uttalat sig i sådan riktning. Det bör emellertid erinras om, att riksdagen i skrivelse 283/1932 visserligen biträtt det föregående år framlagda förslaget att med automobilskattemedel täcka anslaget å 5,250,000 kronor till byggandet av landsvägar och vanliga bygdevägar, men samtidigt uttalat betänkligheter mot anslaget överflyttande från allmänna skattemedel till automobilskattemedel samt att överflyttningen borde avse endast ett år. Medan de ekonomiska svårigheterna synas göra det nödvändigt att ytterligare ett år täcka ifrågavarande anslag med automobilskattemedel, finnes emellertid icke tillräcklig motivering för att med samma medel täcka även de tre anslagsposterna till enkla bygdevägar, ödebygdevägar och tillfartsvägar till inlandsbanan, utan stå dessa anslag tvärtom ganska fjärran från det behov av ökade medel för underhåll och förbättring av med motorfordon hårt trafikerade vägar, som föranledde införandet av den särskilda automobilbeskattningen.

De ifrågavarande tre anslagen (1,350,000 + 1,200,000 + 500,000 kronor) tillsammans 3,050,000 kronor, vilka enligt statsverkspropositionen skola avräknas från automobilskattemedlen, innan ytterligare fördelning sker av dessa, åstadkomma en hård beskärning av såväl städernas som landsbygdens ordinarie andelar. Starka skäl tala för att dessa andelar från ett år till ett annat bibehållas vid ungefärligen samma belopp och åtminstone icke minskas. Under en lång följd av år hava dessa andelar undan för undan ökats, vilket föranlett såväl städer som vägdistrikt att uppgöra sina arbetsplaner för flera år framåt med hänsyn till en viss medeltillgång, och skulle en minskning nu medföra allvarligt avbräck, så mycket mera som åtskilliga vägdistrikt upptagit kortfristiga lån för arbetenas utförande i förväg i den förvissningen att något år senare er-hålla erforderliga anslag av länens ordinarie andelar. Dessa hava uppgått till

1929/1930	kronor	9,002,115	1931/1932	kronor	10,021,968
1930/1931	»	9,388,415	1932/1933	»	10,384,160

men skulle enligt propositionen för 1933/1934 minskas ned till 6,479,140 kronor.

Anledningen till denna ödesdigra minskning är emellertid icke att söka endast i de tre nya väganlagen å 3,050,000 kronor utan även i den stora ökningen i beräknad underhållskostnad. Medan den verkliga underhållskostnaden uppgått till

1928	kronor 38,000,000	1930	kronor 46,500,000
1929	» 44,400,000	1931	» 52,500,000

hava samma kostnader för år 1932 kunnat begränsas till ett beräknat belopp av 50,500,000 kronor, men för år 1933 åter beräknats ökade till 54,000,000 kronor. Denna ökning motiveras till övervägande delen med det antagandet, att vinterväghållningen 1933 skulle komma att ställa sig 2,000,000 kronor dyrare än under 1932, varvid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen stöder sig på ett meddelande från statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att sannolikheten för en kall och snörik vinter är större än för en blid och snöfattig. Denna uppgift har emellertid i tidningspressen bestämt dementerats från nämnda anstalt, som förklarar, att något dylikt uttalande icke avgivits från anstalten. I övrigt omnämnes i propositionen de undersökningar beträffande anledningarna till underhållskostnadernas stegring, som igångsatts av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, och beräknas slutförda senast den 1 mars 1933. Även om vissa omständigheter under ett flertal år medverkat till att höja underhållskostnaderna, såsom ökat motorfordonsantal, ökat hjultryck, ökad hastighet och ökad väglängd genom nybyggnader samt ökade fordringar från den trafikerande allmänhetens sida, är det å andra sidan att vänta att underhållskostnaderna så småningom böra kunna nå en begränsning uppåt. Såsom på annat ställe i statsverkspropositionen meddelas är motorfordonsantalet sedan ett par år tillbaka i sjunkande och är fördenskull någon ytterligare ökning av trafikmängden på landsvägarna icke att vänta under närmaste år. Genom den ovan omnämnda undersökningen torde det även bli möjligt att begränsa eller bortskära vissa utgifter inom vägdistriktet, som hitintills förts på underhållskontot. Dessa samverkande omständigheter medföra, att det utan tvekan kan antagas, att med iakttagande av god sparsamhet underhållskostnaderna under 1933 icke behöva överstiga samma kostnader under 1932 d. v. s. stanna vid 50,500,000 kronor.

Med iakttagande av de här ovan framförda ändringsförslagen skulle fördelningen av automobilskattemedlen 1933/1934 ställa sig sålunda:

1933—1934 års bilskattemedel under förutsättning att enkla bygdevägar, ödebygdsvägar och tillfarter till Inlandsbanan täckas av andra medel

72,000,000 kronor

Till underhåll m. m. enligt väg- lagen (30 procent å verklig resp. uppskattad kost- nad för år 1932) 15,150,000 kr.	Vägorganisatio- ner i länen 639,500 kr.	Byggande av landsvägar och vanliga bygde- vägar 5,250,000 kr.	Återstod att för- delas mellan stä- der och lands- bygd 50,960,500 kr.
Städernas totala andel (20 procent) 10,192,100 kr.		Landsbygdens totala andel (80 procent) 40,768,400	
		Utjämnings- andelen (15 procent) 6,115,260 kr.	Återstående andel (85 procent) 34,653,140 kr.
Vägdistriktens direkta under- hållsbidrag (45 procent å verklig kostnad för 1933) (antag 50.5 milj.) 22,725,000 kr.		Tillfälligt extra tilläggsbidrag för 1933 1,800,000 kr.	Länens ordinarie andelar 10,128,140 kr.

Genom denna fördelning uppnås, att lärens ordinarie andelar ökas från 6,479,140 kronor till 10,128,140 kronor, d. v. s. till i det allra närmaste samma belopp som föregående år.

Med stöd av vad ovan framhållits hemställes,

att riksdagen med avslag på föreliggande förslag i Kungl. Maj:ts proposition under sjätte huvudtiteln, punkterna 10, 11 och 13, måtte besluta, att anslagen till

enkla bygdevägar.....	kronor 1,350,000
ödebygdevägar.....	» 1,200,000
tillfartsvägar till Inlandsbanan.....	» 500,000
	eller tillsammans kronor 3,050,000

skola täckas av allmänna skattemedel, samt

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t an- hålla om åtgärder i syfte att så begränsa kostnaderna för vägarnas underhåll att ett beräknat belopp av 50,500,000 kronor icke överskrides.

Stockholm den 21 januari 1933.

Axel Nylander.